

PODDUKLIANSKY KNIHOVNÍK

Ročník 14 číslo 2

2023

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
Spisovateľka Ivana Ondriová v knižnici	10
Spisovateľ Ján Pochanič medzi deťmi	11
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	12
Regionálne osobnosti – Ivan Juhasevič-Skliarskij	15
S dobrou knihou je svet krajší	19
Knižné novinky 2023	20
Knihovnícke všeličo	22
Úsmevy osobností	24
Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia	26
Keď miluješ knihy...	27
Logická hra	28

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

Medzinárodný deň Rómov, ktorý pripadá na 8. apríla, je oslavou rómskej kultúry a jej vplyvov v oblasti hudby, divadla, literatúry a tanca európskej kultúry. Pri tejto príležitosti sa konajú rôzne kultúrne podujatia, ktorých cieľom je zvýšenie povedomia o ich kultúre, ochrana a podpora ľudských práv Rómov, prevencia diskriminácie a upozornenie na problémy, ktorým v Európe čelia. Aj Podduklianska knižnica v spolupráci s terénnymi sociálnymi pracovníkmi mesta Svidník sa zapojila do tohto diania a **14. apríla 2023** uskutočnila vedomostnú súťaž, ktorá bola zameraná na zaujímavosti mesta Svidník a na

život Rómov. Súťaže sa zúčastnili rómski žiaci zo šiestich ZŠ mesta Svidník, z každej ZŠ súťažili 4 rómski žiaci. Pred sebou mali papier, na ktorom bolo 25 otázok od 1 po 25, pri každom čísle boli uvedené tri možnosti odpovede a), b), c). Po prečítaní otázky moderátorom súťaže, ich úlohou bolo v časovom limite 1 minúta, zakrúžkovať správnu odpoveď. Po vzájomnej porade medzi sebou, jeden súťažiaci mal zakrúžkovať odpoveď. Víťazmi súťaže sa stali žiaci ZŠ Ul.

Karpatská, na druhom mieste to boli žiaci Spojenej školy, ZŠ a na treťom žiaci ZŠ Ul. Komenského.

Čo jesť? Ako zvládať stres? Ako si pomôcť? Ako si neuškodiť? Kto zodpovedá za naše zdravie? Tieto a iné otázky týkajúce sa stravovania a zdravej výživy, pod názvom **Uzdravím sa zmenou stravovania? Jedlo ako liek. Som tým, čo jem**, rezonovali na podujatí, ktoré sa konalo **24.4.2023** v Podduklianskej knižnici.

Deti MŠ v knižnici
28.4.2023; 9.5.2023
My už vieme všeličo o knižnici

Tvorivá dielňa
9. 5.2023

**Kytička pre mamičku, ŠKD pri ZŠ,
Ul. Karpatská**

VYHODNOTENIE VÝTVARNEJ SÚŤAŽE KDE BOLO, TAM BOLO ...

Podduklianska knižnica vo Svidníku vyhlásila 1.12.2022 IV. ročník regionálnej výtvarnej súťaže **Kde bolo, tam bolo...**, ktorá bola určená pre žiakov 1. a 2. stupňa ZŠ okresov Svidník a

Stropkov. Do súťaže sa zapojilo deväť základných škôl s počtom prác 37. Odborná porota, ktorej predsedníčkou bola Mgr. Martina Petříková a jej členovia Mgr. Renáta Magdziaková a Nadežda Mičáková, vybrali

10.5.2023 v jednotlivých kategóriách víťazné práce. Zo

všetkých prác bola inštalovaná výstava, ktorá bola sprístupnená v knižnici do 30.6.2023. Víťazné práce budú dekorovať priestory knižnice po celý rok. Ďakujeme všetkým žiakom, ktorí sa do súťaže zapojili, pedagógom, koordinátorkam ŠKD a rodičom, ktorí deti podporovali v ich tvorivosti. Na víťazov jednotlivých prác čakali vecné odmeny v Podduklianskej knižnici.

Výhercovia podľa súťažných kategórií: PRIESTOROVÉ PRÁCE

1. kategória

- 1. miesto Dračia princezná, ZŠ Ladomirová 3. roč.
- 1. miesto Hotel Transylvánia, ZŠ Ladomirová 1. roč.
- 2. miesto Snehová kráľovná, ŠKD - III. odd. Karpatská
- 2. miesto Malá morská panna, ŠKD Ladomirová
- 3. miesto O ježkovi, ŠKD, Karpatská 2. roč.
- 3. miesto Trojruža, Kristína Šamková, Nikola Ferencová, ZŠ Rovné
- 3. miesto Kapitán Kukuk, Lukáš Bujdoš, ZŠ Chotča

2. kategória

- 1.miesto Malý princ, CZŠ sv. Juraja Svidník, Michaela Karalová, Lenka Grundzová, Eva Halčíková, Timon Kuzmiak

VÝTVARNÉ PRÁCE

1. kategória

1. miesto Červená Čiapočka, Kamila Ľol'ová, ZŠ V.Orlík
1. miesto Píšťalkár, Peter Haluška, ZŠ V. Mirošov
2. miesto Deduško, Simona Siváková, ZŠ V. Orlík
2. miesto Ľadové Kráľovstvo, Evička Capková, ZŠ Karpatská
3. miesto O Princeznej Eleonóre, Adela Rudyová, ZŠ 8. mája
3. miesto Ako vycvičiť draka, Šimon Rudý, ZŠ 8. mája

2. kategória

1. miesto Červená Čiapočka, Damián Žolták, ZŠ N.Mirošov
1. miesto Hermiona, Lívia Sluková, ZŠ Karpatská
2. miesto Pinocchio, Timea Hviščová, ZŠ N.Mirošov
2. miesto Harry Potter, Nela Ferencová, ZŠ N. Mirošov
3. miesto Gulliverove cesty, Martin Grundza, N.Mirošov

Beseda o knihe Márie Ďuríčkovej Danka a Janka

Dvojičky Danka a Janka Botkové sú navlas rovnaké, a tak keď sa Janka pozrie do zrkadla, nie je si istá, či vidí seba alebo sestru Danku a keď sa Danka pozrie na Janku, nevie naisto, či vidí sestru alebo seba v zrkadle. Okrem toho sú ako ostatné deti a zo všetkého najradšej majú rozprávky. Ich veselé i poučné príbehy sú vďaka ilustráciám ešte čarovnejšie.

Do programu 11. ročníka **Rusínskeho festivalu**, ktorý sa konal v dňoch 22.5.-28.5.2023, sa zapojila knižnica, kde sa **24.5.2023** konala beseda o vyučovaní rusínskeho jazyka na školách, o ktorú sa postaral Ústav rusínskeho jazyka a kultúry Prešovskej univerzity a pozvaní hostia.

Žiaci 5.-7. ročníkov **Súkromnej základnej školy v Giraltovcich**, v rámci historicko-

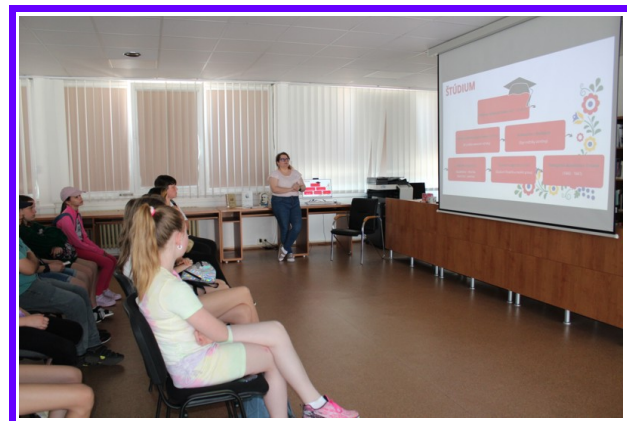
literárnej exkurzie, okrem Vojenského historického múzea vo Svidníku, navštívili **2.6.2023** aj našu knižnicu, kde sme pre nich pripravili pestrú paletu zaujímavosti a rozličných aktivít. Žiaci si vypočuli prednášku spojenú s prezentáciou o významnej regionálnej osobnosti, Alexandrovi Pavlovičovi, ktorý vo Svidníku pôsobil od r. 1864 až do smrti v r. 1900, teda plných 36 rokov ako gréckokatolícky kňaz, spisovateľ, kultúrno-

osvetový činiteľ a organizátor vzdelanostnej úrovne tunajšieho obyvateľstva. Vo Svidníku naplno rozvíjal svoju literárnu činnosť. Boli to najplodnejšie roky v jeho živote. Túto významnú osobnosť žiaci poznajú aj vďaka literárnej súťaži, ktorú každoročne vyhlasuje knižnica pod názvom Pavlovičov literárny

Svidník, do ktorej sa žiaci úspešne zapájajú. Ďalej to boli rôzne literárne hry a súťaže, ktoré pomôžu trénovať pamäť, mozgové závity a hlavne rozvíjať kreativitu. Piataci napr. tvorili vlastný "Tajný príbeh", šiestaci sa zmenili na malých spisovateľov a premýšľali, akou vetou podľa nich začína tá či ona kniha a siedmci sa pre zmenu ponorili do sveta poézie a dostali za úlohu zakomponovať rôzne rusínske slová do krátkej básne. Veríme, že si žiaci z tohto stretnutia

odniesli množstvo podnetných myšlienok, poznatkov, ale aj zážitkov a že táto ich návšteva knižnice nebola posledná.

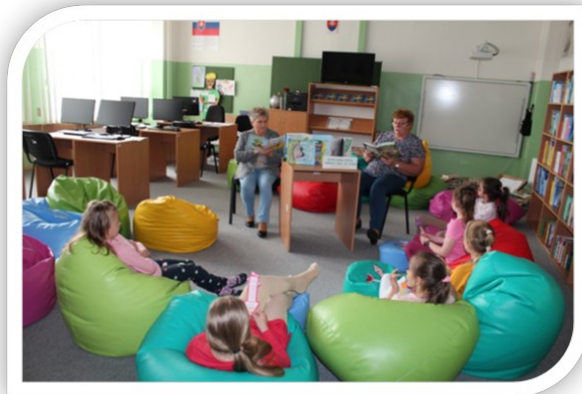

Tohtoročne **Leto s knihou** sme pre nepriaznivé počasie zahájili v Školskom klube ZŠ, Ul. Komenského a to **12. júna 2023**. V ďalších dňoch sme pokračovali v priestoroch ostatných ZŠ a to ZŠ, Ul. Karpatská, Spojenej školy – Základná škola, ZŠ, Ul. 8. mája a nakoniec Cirkevnej základnej školy sv. Juraja. A čo všetko sa dialo v Lete s knihou? Tak napríklad, svoju zručnosť si deti mohli vyskúšať v tvorivej dielni Ovocné záložky a Vyrobiť si svoje zvieratko, kde si prváci vyrobili záložku do knihy v tvare ovocia, ako napr. hruška, melón, papierové zvieratko, ako je psík, mačička, kuriatko, žabka či sova. Kto má rád hádanky a nemal problém potrápiť si svoje mozgové závitky, ten si prišiel tiež na svoje, a to v obľúbenej hádankárskej súťaži Dám ti hádanku. Priaznivci rozprávok sa potešili hlavne rozprávkam o zvieratkách, ktoré im prečítali tety knihovníčky pri stanovišti pod názvom Kto rád číta, nikdy nie je sám. Na stanovišti Zaujímavosti zo sveta zvierat mali deti formou hádanky-prešmyčky, ktorá je založená na premiestňovaní hlások, uhádnuť názvy zvierat. Deti sa tešili aj na prehliadku bibliobusu, ktorý niektoré videli po prvýkrát a o ktorom sa dozvedeli, komu slúži, prečo je žltý, ako sú v ňom poukladané knihy, ako sa v nich orientovať, ale aj ako sa má s knihami zaobchádzať.

**ZŠ, Ul. Komenského
12. júna 2023**

ZŠ, Ul. Karpatská 13. júna 2023

Spojená škola, ZŠ 14. júna 2023

ZŠ, Ul. 8. mája 15. júna 2023

CZŠ sv. Juraja 26.6.2023

Jedinečné podujatie a zároveň najstarší národnostný folklórny festival na východnom Slovensku s najvyšším počtom ročníkov na Slovensku vôbec, ktorý sa konal každoročne vo Svidníku, presunul svoju hlavnú časť do centra rusínsko-ukrajinskej kultúry na Slovensku - mesta Prešov, na prešovský amfiteáter. **69. Slávnosti rusínsko-ukrajinskej**

kultúry sa konali aj vo Svidníku v dňoch 23.-24. júna 2023. **Dňa 23. júna** sa v rámci Slávnosti... v Podduklianskej knižnici konala beseda s ukrajinskou spisovateľkou na Slovensku Máriou Ňachajovou a Marynou Babenko, docentkou Kyjevského inštitútu podnikania a biznisu z Ukrajiny. Podujatie moderoval ukrajinský spisovateľ a prekladateľ Ivan Jackanin.

PREČÍTANÉ LETO

v Podduklianskej knižnici vo Svidníku

6.7.2023 O hviezdach 	13.7.2023 O cestách 	3.8.2023 O kvapkách 	10.8.2023 O nových priateľstvách
20.7.2023 O číslach 	17.8.2023 O domove 		24.8.2023 O dobrom jedle

Pre deti od 7 do 10 rokov
od 9.00 hod. - 11.00 hod.
Tešíme sa na Vás

Opäť je tu **Prečítané leto** do ktorého sa môžu cez prázdniny zapojiť všetky deti od 7 do 10 rokov. Máme pre nich pripravené nielen množstvo knižných tipov, ale aj nápadov na hranie.

Nadežda Mičáková

Literatúra je špecifickou výpoveďou o skutočnosti, prináša informáciu o živote, je prostriedkom komunikácie medzi autorom a čitateľom, prináša nám múdrosť a nadhľad, ktorý je tak potrebný pre pokojný a vyrovnaný život. S knihou môže človek prežiť krásne chvíle, odpútať sa od reality, vstúpiť do deja, prežívať radosti i strasti hrdinov, popustiť uzdu fantázií. O to všetko sa zaslúži spisovateľ. Medzi takýchto spisovateľov určite patrí aj spisovateľka **Ivana Ondriová**, rodáčka z neďalekého Stropkova, ktorú sme po prvýkrát privítali v našej knižnici **26. mája 2023**. Ivana Ondriová s manželom, dcérou a synom býva v Prešove. Vyštudovala Masmediálnu komunikáciu FF Prešovskej univerzity a pracovala ako redaktorka mestského týždenníka, reklamná manažérka Prešovského večerníka a obchodná manažérka architektonicko-stavebného centra, ako asistentka vo firme zaoberajúcej sa systémami strojového videnia a v súčasnosti pracuje v oddelení komunikácie Úradu Prešovského samosprávneho kraja. Svoju prvú knihu *Detský plač*

v podkroví vydala v roku 2012 a odvtedy má na konte okolo 20 kníh, niektoré z nich boli preložené do češtiny a dve knihy napísala pre deti. Autorka má rada oddychovú a ľúbostnú literatúru pre ženy, čo je napokon cítiť aj z jej románov. Ako sama povedala pri čítaní sa rada zasníva, nemá konkrétny autorský vzor, ale páči sa jej napríklad tvorba Sandry Brownovej, pretože v nej spája romantiku s detektívnou zápletkou. Ivana Ondriová je mimoriadne

talentovaná, ešte nemá dopísaný jeden príbeh a už má v hlave ďalší. Žánrová pestrosť je pri nej pritom rozmanitá, nebojí sa ani trilerových prvkov. Autorkine príbehy sú síce vymyslené, no ako sama povedala, v každom jednom je aj kúsok z nej. Opisuje aj to, čo sama prežila, či to, čo v danej chvíli cítila. Jej knihy sú plné napätia, emócií a romantiky. Písanie je pre ňu koníčkom a relaxom. Pri písaní uniká do svojho vlastného sveta, kde nemajú prístup starosti a problémy, kde sa môže prihodiť hocičo a nikoho to nepoznačí a nikomu neublíži, kde je len ona a jej bezhraničná fantázia. Miluje svoju rodinu, prácu a dennodenný kolobeh života. V knižnici sme v tento deň zažili príjemnú komornú atmosféru, za ktorú vďačíme Ivane Ondriovej. Autorke zo srdca prajeme pevné zdravie, veľa tvorivých síl a nech nás poteší ďalšími novými románmi. Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutia s touto charizmatickou, milou a skromnou autorkou. Toto podujatie sa konalo v rámci projektu pod názvom Literárno-zábavné stretnutia v knižnici, ktorého zámerom je realizácia cyklu 6 literárno-zábavných podujatí v ktorých predstavíme a spropagujeme nielen literárnu činnosť spisovateľov pre deti, mládež a dospelých, ale predstavíme aj niektoré osobnosti nášho kultúrno-spoločenského života, ako sú: spisovateľ, pedagóg a lektor Ján Pochanič, básnik Valentín Šefčík, ktorí píše pre deti a mládež, hudobník Marián Čekovský, spisovatelia pre dospelých Ivana Ondriová, Juraj Červenák a cestovateľka Dorota Nvotová. Podujatia sa budú konať v knižnici počas celého roka a podporil ich z verejných zdrojov Fond na podporu umenia.

Nadežda Mičáková

V rámci projektu Literárno-zábavné stretnutia v knižnici, ktoré z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a ktorý bol aj hlavným partnerom tohto projektu, sme **19. júna 2023**

privítali v Podduklianskej knižnici **Jána Pochaniča** - spisovateľa detských kníh, pedagóga, lektora, rodáka z východoslovenskej pohraničnej obce Podhorod', ktorý vyštudoval pedagogiku, urobil si doktorát a prednášal aj na vysokej škole a ktorý s písaním kníh pre deti a mládež začal až keď sa stal učiteľom. Po privítaní spisovateľa riaditeľom knižnice Kamilom Beňkom, sa už mohol začať kolotoč smiechu a zábavy. Tento charizmatik a netradičný spisovateľ si svojim nevšedným humorom získal srdcia všetkých detí svidníckych základných škôl,

ktoré sa podujatia zúčastnili. Celé stretnutie sa nieslo v duchu fantázie, tvorivosti a hlavne smiechu, do celého diania autor zapájal aj samotné deti. Spisovateľ začal čítaním rozprávky Pohľad do kurína z knihy Rozprávky do tmy, ktorú

ilustrovali nevidiace deti a vyšla v klasickom i v Braillovom písme. Autor v nej poskytol priestor nevidiacim deťom a deťom so zvyškami zraku, aby sa plne spolupodieľali na vzniku tejto knihy, čím im aspoň na chvíľu doprial pocit dôležitosti, potrebnosti. Bolo úžasné ho počúvať, pretože vystupoval tak, akoby hral divadlo, menil hlasy pri každej postave a deti s ním prežívali každé slovo, v jednej chvíli zatajovali dych a o chvíľu sa už knižnicou rozliehali salvy smiechu. Tento slovenský spisovateľ a učiteľ Ján Pochanič pracuje v škole s vyučovacím jazykom slovenským v ukrajinskom meste Užhorod, kde robí, čo môže,

aby školákom vytvoril pokojnú atmosféru na hodinách slovenčiny, aby sa mohli sústrediť na preberané učivo. Prvá kniha mu vyšla v roku 2009. Ján Pochanič vydal rozprávkové 2 CD Abeceda na diskotéke, knižnú publikáciu Písmenkoví detektívi i knihu pre najmenších Klopiklop na Jabíčkové kráľovstvo, Mačacie referendum, Šibalstvá sovy Eleonóry, Slovenské rozprávky z celého sveta, napísal aj knihu Druháci vo veršoch, ktorá má malým Ukrajincom pomôcť naučiť sa slovenský jazyk. Ako spisovateľ sa podieľal na projekte Legendarium 2. Pochaničove Legendy zo 4-tej školy zapísali do Knihy rekordov ako knižku, ktorú ilustrovalo najviac detských rúk. Počas svojho literárneho pôsobenia získal na domácich i zahraničných súťažiach a festivaloch mnohé ocenenia. Nakoniec žiaci spisovateľa zahrnuli množstvom zaujímavých, ale i úsmevných otázok. Odpoľudnie plné neopakovateľných chvíľ sa skončilo potleskom, autogramiádou a fotografovaním. Na tvárach odchádzajúcich detí sme videli, že sa výborne zabavili a z knižnice odchádzali nadšení, ale aj s nálepkami legendárnych postavičiek z Legendária, a my, knihovníci, veríme, že aj plní chuti siahnuť po dobrých knihách. Ďakujeme spisovateľovi za návštevu, za darované knihy, za množstvo nových informácií a hlavne mu želáme veľa tvorivých nápadov a myšlienok pre napísanie ďalších kníh. Už teraz sa tešíme na ďalšie besedy s ním.

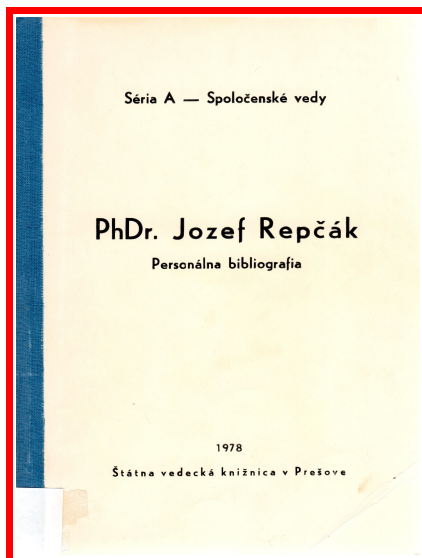
Nadežda Mičáková

Oddelenie ako ho (ne)poznáte

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región – jeho históriu a súčasnosť, malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí žijúcich práve v tejto oblasti Slovenska. Veríme, že si čtení čitatelia a ctené čitateľky nájdu cestu do knižnice a načerpajú a prehľadajú svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

PERSONÁLNE BIBLIOGRAFIE

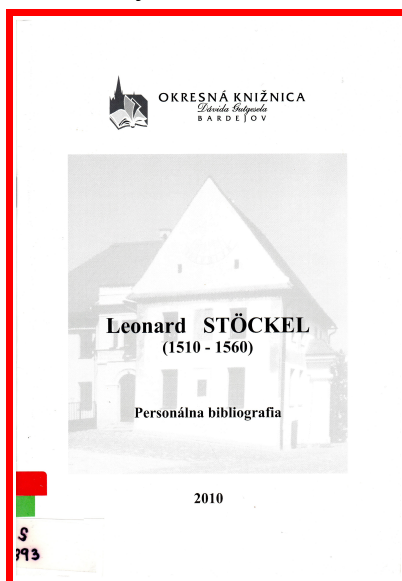
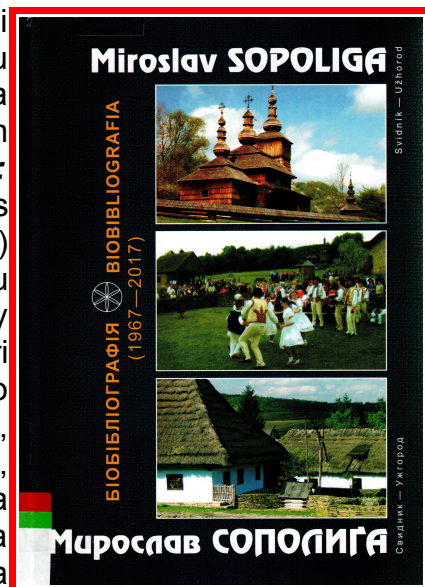
Personálne bibliografie patria k ďalšiemu typu bibliografií, ktoré sa nachádzajú v oddelení bibliografie a regionálnej literatúry našej knižnice. Už samotný názov hovorí, že ide o súpis publikovaných prác určitej osoby alebo súpis prác zaoberajúcich sa danou osobou a jej dielom. Predmetom personálnej bibliografie je osoba, resp. osoby z rozličných oblastí spoločenského života tak z retrospektívneho hľadiska, ako aj zo súčasnosti. V niektorých personálnych bibliografiách je možné spracovať súbežne práce určitej osoby spojené so súpisom prác, ktoré sa zaoberajú touto osobou. S takouto štruktúrou sa v personálnych bibliografiách stretávame najčastejšie. Pozitívom personálnych bibliografií je skutočnosť, že sú často doplnené stručným životopisom daných osobností, úryvkami z ich prác, citátmi, hodnoteniami recenzentov a recenzentiek, bohatými registrami a podobne, čo dáva týmto bibliografiám širokospektrálny pohľad na danú osobnosť. Ak autori a autorky spracujú vlastné práce sami, ide o autobibliografiu. Už v predchádzajúcom čísle tohto časopisu sme predstavili regionálne bibliografie spojené s osobnosťami tohto regiónu. Konkrétne išlo o bibliografie, ktoré boli venované Františkovi Gibalovi a Alexandrovi Pavlovičovi. V tomto čísle vám predstavíme ďalšie personálne regionálne bibliografie osobností spojené so svidníckym regiónom, ale aj personálne osobnosti univerzálneho charakteru.

Jozef Repčák je personálnou bibliografiou osobnosti patriacej k prvým z radu profesionálne vzdelanej knihovníckej obce v Československu a taktiež k priekopníkom regionálnej bibliografie na Slovensku, takže si rozhodne zaslúži miesto v tomto článku. 109-stranová personálna bibliografia bola vydaná v roku 1978 Štátnou vedeckou knižnicou v Prešove. Zostavila ju Božena Šmelková a úvod napísala PhDr. Mária Mihoková. Bibliografia je obrazom jeho takmer polstoročnej aktívnej publikačnej činnosti. Podstatnú

časť jeho práce tvorili bibliografie. Za 50 rokov aktívnej činnosti spracoval a zostavil vyše 180 regionálnych bibliografií, publikoval viac ako 600 štúdií a článkov rozličného zamerania v slovenských odborných periodikách a nakoniec aj vo forme samostatných publikácií. Tematické oblasti sú rozdelené nasledovne: knihovníctvo, bibliografia, knižná kultúra a vlastiveda. Ďalšia časť sa venuje recenziám a referátom na práce vydané PhDr. Jozefom Repčákom. Obraz, ktorý podáva bibliografia jeho publikačnej činnosti, vhodne dopĺňajú aj príspevky napísané o jeho osobe a o jeho diele. V závere sa nachádza ešte aj register mien a zoznam použitých skratiek a kryptonymov.

V úvode sme spomínali, že ak autori či autorky sami spracujú vlastné práce, ide o autobiografiu (biobibliografiu). Autobiografiou je aj bibliografia regionálneho charakteru z roku 2017, ktorú zostavil sám Miroslav Sopoliga s názvom **Miroslav Sopoliga : bibliografia (1967 – 2017)**. Publikácia bola utvorená s pomocou bibliografických registrov (1967–2016) zostavených v rámci vedecko-výskumného programu Slovenského národného múzea – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku, ktoré boli doplnené v roku 2017. Vyšla pri príležitosti 70. výročia narodenia tohto významného vedeckého pracovníka – historika, etnológa, muzeológa, riadneho člena Vedeckej spoločnosti T. H. Ševčenka, kultúrno-občianskeho aktivistu, dlhoročného riaditeľa Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku (1986 – 2016), doktora historických vied, doktora filozofie, doctora honoris causa

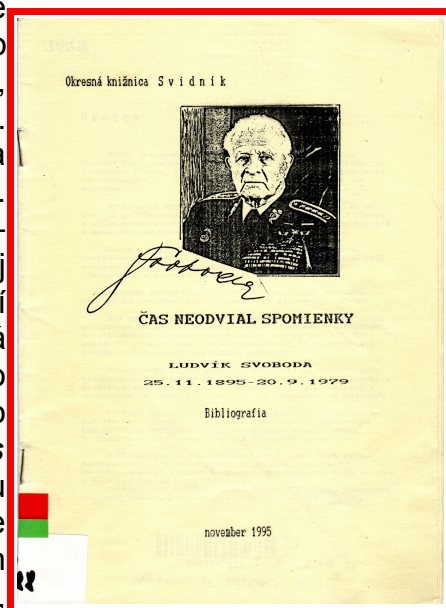

Užhorodskej národnej univerzity, člena špecializovanej rady Národnej akadémie vied Ukrajiny. Obsahuje poznatky o jeho bohatej tvorivej profesionálnej dráhe a sumarizuje jeho rozsiahle výstupy v oblasti vedy a kultúry. Zahŕňa aj stručný prehľad dôležitých udalostí v živote a tiež prehľad profesionálnej a občianskej aktivity. Samotná bibliografia obsahuje 2 460 bibliografických záznamov rozdelených do dvanástich väčších celkov (napr. I. Knižné diela, II. Edičná a redakčná činnosť, III. Vedecké štúdie, IV. Účasť na vedeckých konferenciách, kongresoch..., V. Vedecko-populárne články... atď.), pričom každý celok je zoradený chronologicky. Obsahuje aj ohlasy návštevníkov múzea, t.j. záznamy v kronikách, bohatú fotokroniku a rozsiahly menný register na konci. Úvod napísali Ľubomyr Belej, Jozef Varchol a Pavlo Fedaka, doslov napísala Hanna Skrypyk. Autobiografiu vydali Vedecko-výskumný ústav ukrajinistiky M. Molnára Užhorodskej národnej univerzity, Zakarpatská kultúrno-osvetová spoločnosť „Prosvita“ a občianske združenie Rusínsko-ukrajinská iniciatíva vo Svidníku. Publikácia je určená predovšetkým pre vedeckých pracovníkov a pracovníčky slavistiky a ukrajinistiky, múzejnícku obec, vysokoškolskú pedagogickú a študentskú obec humanitného zamerania, osoby bádajúce či milujúce kultúrne dedičstvo, ako aj pre široký okruh kultúrno-vedeckých pracovníkov a pracovníčok.

Ďalšou personálnou bibliografiou, ktorú vám predstavíme, je **Leonard Stöckel (1510 – 1560) : Personálna bibliografia**. Je venovaná významnému rodákovi z neďalekého mesta Bardejov. Leonard Stöckel bol slovenským humanistickým spisovateľom a teológom, rektorom bardejovskej mestskej školy. Pôsobil vo svojom meste až do konca života ako pedagóg. Stal sa rektorom humanistickej školy, ktorá práve pod jeho vedením

dosiahla vysokú úroveň. Okolo roku 1540 napísal zákony bardejovskej školy patriace k najstarším školským poriadkom na Slovensku. Bardejovská humanistická škola mala pod taktovkou L. Stöckela vynikajúcu povest', v rámci ktorej sa rozvíjalo svetské vzdelávanie. Podľa tejto školy boli vypracované školské poriadky aj pre iné školy v Uhorsku, čiže pre územie, ktoré dnes tvorí Slovensko. Podľa bardejovskej humanistickej školy prenikali prvky aj do ostatných okolitých miest. Bibliografia obsahuje 158 záznamov radených chronologicky, obrázkovú prílohu, v ktorej sa nachádza napr. Príspevok ku genealógii bardejovského rodu Stöckel, a v závere je uvedený aj autorský register. Zostavovateľkou bibliografie je bývalá dlhoročná bibliografka Okresnej knižnice Dávida Gutgesela v Bardejove Ľudmila Matuševská. Práve táto knižnica ju v roku 2010 vydala.

Dukla je úzko spätá s karpatsko-duklianskou operáciou a s menom Ludvík Svoboda – menom, o ktorom celé generácie rozprávajú s úctou. Armádny generál sa zapísal do dejín českého a slovenského národa veľkými písmenami. Sté výročie jeho nedožitých narodenín v roku 1995 bolo príležitosťou pripomenúť si ho ako skromného, ľudského, priateľského a tolerantného človeka, veliteľa 1. československého armádneho zboru, vynikajúceho štátnika a politika a v neposlednom rade aj ako autora memoárov. Priestor na hlbšie poznanie jeho osobnosti dáva literatúra – a to predovšetkým prostredníctvom jeho publikačnej činnosti a spomienok spolubojovníkov, ale aj prostých ľudí uverejnených v zborníkoch, knihách či článkoch. Okresná knižnica vo Svidníku (súčasná Podduklianska knižnica vo Svidníku) vydala pri príležitosti jeho stého nedožitého výročia výberovú personálnu bibliografiu pod názvom **Čas neodvial spomienky**, ktorá približuje jeho životnú cestu a odkaz minulým aj budúcim generáciám. Bibliografia je rozdelená do troch tematických celkov dokumentujúcich životný profil L. Svobodu, spomienky na jeho osobnosť, jeho vzťah k podduklianskemu regiónu a vzťah ľudí pod

Duklou k nemu. Textová časť a fotografie výrazne dotvárajú obsahovú stránku tejto útlej bibliografie. 18-stranovú publikáciu so 70-timi bibliografickými záznamami zostavila bývalá bibliografka Podduklianskej knižnice Emília Kudlová.

Personálne bibliografie, tak ako všetky typy bibliografií, majú pre používateľov a používateľky výrazný poznávací charakter, lebo registrujú bibliografické informácie o dokumentoch danej osobnosti či osobnostiach, umožňujú tieto dokumenty vyhľadať, študovať a využívať ich v odbornej činnosti. Veríme, že tí, ktorí majú záujem, siahnu aj po tomto druhu informačného dokumentu, a tak si rozšíria svoj vedomostný obzor o známych i menej známych osobnostiach minulosti i súčasnosti.

Stanislava Volčková

Použitá literatúra:

Bibliografie uvedené v článku

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im **REGIONÁLNE OSOBNOSTI**. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatel'nú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Ivan Juhasevič-Skliarskij (1741 – 1814)

Maličká, takmer vyľudnená dedinka Príkra v okrese Svidník sa pýši svojim slávnym rodákom – gréckokatolíckym diakonom, profesionálnym prepisovateľom kníh, literátom, ilustrátorom, ikonopiscom, učiteľom a zapisovateľom folklóru Ivanom Juhasevičom-Skliarskym. V jednej z najnovších štúdií Márie Prokipčákovej uverejnenej v časopise *Slavica Slovaca* z roku 2015 sa jeho meno uvádza ako Ján Juhasevič Skl'arský. Narodil sa v roku 1741 a považuje sa za prvého všestranne vzdelaného Príkrana. Jeho otec bol majiteľom malej sklárne, odtiaľ pochádza aj jeho druhé priezvisko.

Jediným pôvodným prameňom a zdrojom jeho biografických údajov je latinský marginálny zápis na stránkach jeho irmologionu z roku 1795 vpísaný Andrijom Bukovskym, farárom obce Simirky (Symyrky), ktorý 20 rokov žil v obci Nevické (Nevyts'ke), kde Ivan Juhasevič-Skliarskij neskôr odišiel a pôsobil až do svojej smrti.

Irmologion je liturgickou knihou východnej pravoslávnej cirkvi a tých východných katolíckych cirkví, ktoré sa riadia byzantským obradom, obsahujúcou rozličné cirkevné spevy v notách, ktoré v chráme prináleží spievať, nie čítať a podľa ktorých sa spievajú aj mnohé iné cirkevné piesne. Je to teda výťah zo všetkých hlavných

cirkevných kníh a obsahuje spevy osmohlasníka usporiadané podľa ôsmich hlasov. Služi aj ako praktická príručka na výučbu detí hudobnej gramotnosti a cirkevného spevu.

Ivan Juhasevič-Skliarskij nastúpil ako 15-ročný na štúdiá do bratskej školy v Ľvove. Študoval počas rokov 1756 až 1760. Tam sa naučil kopírovať cirkevné knihy a zdobiť ich vlastnými miniatúrami, obrázkami a ozdobami. Tiež sa naučil cirkevný spev a základy teórie hudby. Bol teda veľmi vzdelaným človekom a ovládal viacero jazykov.

Po štúdiách sa vrátil do rodnej dedinky Príkra, kde pôsobil ako diakon a učiteľ na polovičný úväzok. Počas svojho pobytu v rodnej dedine skopíroval a upravil množstvo kníh a je známa aj skutočnosť, že bol zakladateľom Kostola sv. Michala Archanjela v jeho rodnej dedinke. Svedčí o tom nápis vyrezaný do trámu za oltárom z roku 1776.

V roku 1795 opustil rodnú dedinu a odišiel do dedinky Nevické, severne od Užhorodu v Zakarpatskej oblasti Ukrajiny, kde pôsobil až do konca života. Rovnako ako ostatní dedinskí diakoni z 18. a začiatku 19. storočia, Ivan Juhasevič-Skliarskij bol hlavnou kultúrnou silou v odľahlých dedinách. Vykonával funkcie richtára, vyrábal kolesá na vozy, opisoval a upravoval cirkevné knihy, rôzne zbierky a súkromné listy. Pre veriacich zostavoval zbierky cirkevných chválospevov s notami i bez nich, ku ktorým pridával svetské ľudové piesne, prípadne vlastné básne.

Nevie sa, prečo sa rozhodol opustiť svoju rodnú obec Príkra a svoju činnosť zasvätiť farnosti v Zakarpatskej oblasti Ukrajiny.

V marginálnych zápiskoch sa uvádza, že tu „*dvadsať rokov príkladne slúžil miestnej cirkvi a bol činný vo viacerých povolaniach, pôsobil ako richtár, hostinský, kurátor a kantor v chráme, kolár, roľník a znamenitý pisár.*“ Zmena prostredia mohla súvisieť aj s jeho osobným a rodinným životom. Nie sú bližšie informácie o jeho manželke či deťoch, ale Andrij Bukovskij zaznamenáva, že Juhasevič po nedeľnej liturgii „*svojmu vnukovi Jurajovi predspieval irmologion.*“

Istý Juraj Juhasevič, narodený v obci Namitzka (pravdepodobne skomolenina názvu Nevické), študoval v roku 1825 v Mukačevskom kňazskom seminári a neskôr dokonca v Stadtkonvikte vo Viedni. Podľa nekrológu z roku 1878 zomrel 21. júna 1877 vo veku 73 rokov. Narodil sa teda v roku 1804 a práve on by mohol byť spomínaným Ivanovým vnukom, ktorému starý otec predspieval irmologion.

Rukopisné irmologiony, spevníky a kalendáre Ivana Juhaseviča-Skliarskeho sú obdivuhodné. Ich písmo je také dokonalé, že je len ťažko rozoznať, či boli písané rukou alebo tlačené. Jeho dielo sa vyznačuje precíznym rukopisom, kresliarskou zručnosťou a estetickým citom pre poriadok a súlad. Bolo o ňom známe, že sa venoval prepisovaniu literatúry písanej cyrilikou. Klenotnicu cirkevnej hudby obohatil viac ako štyridsiatimi znotovanými rukopisnými irmologionmi a knihami. Ilustroval ich pútavými perokresbami a ornamentami. Prvú kópiu znotovaných irmosov dokončil v rodnej obci. V rokoch 1768 – 1769 vyhotovil kópiu v obci Pstriná. Doteraz sa zachovali zmienky o desiatich Juhasevičových irmologionoch, ale len pri siedmich z nich poznáme miesto uloženia.

Ivan už od detstva písal básne v ľudovom jazyku a bol aj autorom mnohých kalendárov, spevníkov a zborníkov. Prezentoval v nich ľudovú kultúru, ale aj vlastnú literárnu tvorbu. Zostavil zborník 245 cirkevných a 20 svetských piesní, ale aj zbierku prísloví a morálnych zásad pod názvom „**Všeobecne príslovia v spolku neučených**“. V rukopisnom kalendári „**Na sto lit**“ z roku 1809 oboznámil čítajúcich s 370-timi ľudovými prísloviami a porekadlami zo zemplínsko-užskej oblasti objavenej až profesorom Ivanom Paňkevičom. Ide o najstaršiu rukopisnú zbierku prísloví a porekadiel ukrajinskej folkloristiky, ktorá natoľko zaujala riaditeľa užhorodského vydavateľstva *Gražda* Ivana

Rebryka, že sa rozhodol vydať ju v knižnej podobe. Dodnes sa považuje za prvého folkloristu Zakarpatskej oblasti.

Tri spevníky Ivana Juhaseviča-Skliarskeho z konca 18. storočia a zo začiatku 19. storočia opísal vo svojom diele Julian Javorskij. Spevníky obsahovali prevažne duchovné piesne, ale aj svetské ľudové piesne. Zo svetských piesní patria k najznámejším žartovné a satirické piesne ako napr. *Išov ljašok iz Varšavy; Porodila čečutojka semero ditej; Ešče mi nit žadna nužda, abym sobi vzjala muža*. Ivan Juhasevič-Skliarskij sa aktívne zaujímal aj o dejiny katolíkov východného obradu a písal i náučné články. Zostavil aj zoznam mukačevských gréckokatolíckych biskupov od najstarších čias.

Dodnes je známych 23 rukopisov podľa literárnych prameňov a miesta ich uloženia. Sedem z nich prepísal a vyzdobil ešte počas pôsobenia v obci Príkra. Tieto knihy sú zdobené tematickými farebnými a čiernobielymi miniatúrami a ornamentálnou výzdobou s kvetinovou ornamentikou, ktorá imituje „gravírovanie“ tlačných vzorov. Podľa štýlových znakov majú blízko k barokovým motívom. 16 kníh prepísal už v obci Nevické. Pôvodný tradičný dizajn čisto liturgických kníh s miniatúrami sa neskôr zmenil na ornamentálnu výzdobu s výraznými motívmi ľudovej tvorivosti.

Neznámu poviedku Ivana Juhaseviča-Skliarskeho „**Nemylostyvoje ov stolpa byčovaňa hospoda da našeho Isusa Chrysta vo Jerusalyne**“ (*Nemilosrdné bičovanie pri stĺpe nášho pána Ježiša Krista*) objavil pri triedení archívneho materiálu pracovník Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, literárny kritik a spisovateľ Jozef Šelepec. Nájdenej poviedka je napísaná v cirkevno-slovanskom jazyku a jej obsahom je bičovanie Krista. Je ozdobená

autorovou ilustráciou. Práve táto kresba, ako aj písmo poviedky pri porovnávaní s jeho ďalšími rukopisnými prácami jasne nasvedčuje jeho autorstvo. V Múzeu ukrajinskej kultúry vo Svidníku môžeme obdivovať ukážky z jeho tvorby z rokov 1809, 1811 a 1812. Žiaľ, značná časť jeho diel sa dosiaľ nenašla.

Zomrel 15. decembra 1814 v obci Nevické, kde bol aj pochovaný. Na jeho náhrobnom kameni je napísané: „*keď príde večer, nad jeho hrobom zaznie večerná modlitba, ktorá sa uskutoční*

podľa gregoriánskeho obradu“. Ide o citát z jeho irmologionu. Koncom roka 2004 pri príležitosti 190. výročia jeho úmrtia odhalili na stene nevického Kostola Ochrany presvätej Bohorodičky (Cerkva Pokrovy Presvjatoji Bohorodyci) pamätnú tabuľu.

V Užhorode sa 18. decembra 2014 konala vedecká konferencia venovaná 200. výročiu smrti a 273. výročiu narodenia Juhaseviča-Skliarskeho. Na konferencii, ktorej organizátorom bol Zakarpatský umelecký inštitút, odznelo 13 príspevkov. Všetky príspevky nadväzovali na tvorbu Ivana Juhaseviča-Skliarskeho.

Ako poznamenali kritici a kritičky umenia, Ivan Juhasevič-Skliarskij bol jedným z posledných profesionálnych prepisovačov kníh v Zakarpatskej Ukrajine. Jeho dielo je významným prínosom do kultúry, výtvarníctva, náboženstva a folklóru Rusínov a Ukrajincov.

Stanislava Volčková

Použitá literatúra

Biografický lexikón Slovenska : IV., Ch-Kl.- Martin : Slovenská národná knižnica, Národný biografický ústav, 2010. - 587 s. - ISBN 978-80-89301-57-7.

Blicha, Michal: *Príkra* / Michal Blicha.- Prešov : Pavol Šidelský - Akcent Print, 2006. - 158 s. - ISBN 80-969419-7-6.

Gavala, Miroslav: Ivan Juhasevič-Skliarskij : gréckokatolícky diakon, literát, ilustrátor) / Miroslav Gavala. In: *Slovo: časopis gréckokatolíckej cirkvi*. - Roč. XXXII, č. 22 (2000), s.11.

Krajeznavčyj slovnyk rusyniv-ukrajinciv : Prjašivščyna.- Prjašiv : Sojuz rusyniv-ukrajinciv Slovac'koji Respubliky, 1999. - 496 s. - ISBN 80-85137-15-1.

Kudlová, Emília: Ivan Juhasevič-Skliarskij / -OK-. In: *Kultúrnik*. - Roč. 2, č. 1 (1996), s. 4.

Kudlová, Emília: *Poznávajme osobnosti nášho regiónu : Michal Balud'anský, Michal Bosák, Ivan Juhasevič-Skliarskij : Bibliografia* / Emília Kudlová.- Svidník : Okresná knižnica, 1994. - 22 s. - ISBN 80-85147-13-3.

Prokipčáková, Mária: Rukopisný irmologion Jána Juhaseviča Skl'arského z rokov 1800-1801. / Mária Prokipčáková. In: *Slavica Slovaca*. - Roč. 50, č. 2 (2015), s. 156-168. ISSN 0037-6787.

Internetové zdroje

<http://www.zoe.sk/?zoepedia&heslo=Irmologion>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Irmologion>

<https://www.rusyn.sk/najdena-poviedka-ivana-juhasevica-sklarskeho/>

https://uahistory.com/topics/famous_people/15995

<https://uzhgorod.net.ua/news/125160>

<https://zakarpattia.net.ua/News/134164-V-Uzhhorodi-vshanuvaly-perepysuvacha-knyh-ikonopystsia-folklorysta-poeta-ta-hromadskoho-diiacha-Ivana-Iuhasevycha-FOTO>

Možno nie každý, kto si prečíta nasledujúce riadky, bude so mnou súhlasiť, ale ja si aj napriek tomu myslím, že kniha je aj v súčasnom pretechnizovanom svete, kde vládne internet, počítače, smartfóny, ešte vždy skutočným knihou nás sprevádza a ako taká sa nikdy a bude zohrávať úlohu nových informácií a že ľudia, ktorí veľa múdri a rozhľadní, tiež preukázateľne a rozvíja komunikačné kniha úzko súvisí aj prvoradým a prostriedkom

dobrej knižnice, je jej

budovaniu ktorého Podduklianska knižnica venuje náležitú pozornosť. Aby sme ešte viac skvalitnili a vylepšili situáciu v doplňovaní knižničného fondu, hľadáme okrem finančných

prostriedkov na bežný transfer knižnice aj iné zdroje ich získavania. Takýmto zdrojom je aj grantový systém Fondu na podporu umenia v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, do ktorého sa zapájame každý rok, a tak to bolo aj v roku 2022, kedy sme v rámci projektu pod názvom S dobrou knihou je svet krajší, od FPU získali finančné prostriedky na nákup knižničného fondu v hodnote 14 000.- €, za ktoré sme kúpili 1 151 zv. kníh nielen do stacionárnej knižnice, ale aj do bibliobusu, ktorý zabezpečuje pravidelný prísun nových informácií, najmä pre

malé obce nášho regiónu. Pri nákupe knižničného fondu sme brali do úvahy všetky vekové kategórie našich používateľov, doplnili sme fond nielen o nové, ale i o staršie tituly odbornej literatúry, napr. z oblasti umenia, kultúry, spoločenských vied, ale aj literatúru pre deti, mládež a dospelých. Celý tento fond poslúži všetkým našim používateľom pri ich ďalšom vzdelávaní, pri rozširovaní vedomostí, ako aj pri využití ich voľného času. Chceme tým aj prispieť k rozvoju čitateľských zručností našich používateľov a prehlbovaniu návyku navštevovať knižnicu, čo bez pravidelnej obnovy knižničného fondu je nepostačujúce.

Touto cestou sa chceme poďakovať Fondu na podporu umenia za poskytnutú dotáciu na nákup kníh, ktoré obohatili a rozšírili náš knižničný fond o publikácie so širokospektrálnou tematikou.

Nadežda Mičáková

PODDUKLIANSKA KNIŽNICA SVIDNÍK

Knižné novinky 2023

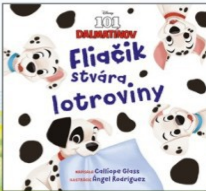
Publikácie uverejnené v tomto čísle časopisu boli zakúpené do Podduklianskej knižnice vo Svidníku s finančnou podporou Fondu na podporu umenia

GLASS, Calliope : Fliačik stvára lotroviny. Z anglického originálu preložila Veronika Baluchová ; ilustrácie Ángel Rodríguez. - Praha : Albatros Media, 2023. - nestr.

**Podťe sa hrať so šteniatkami!
Zoznámte sa s Fliačikom!**

Tento malý nezbedník sa chystá na všelijaké huncútstva a navyše sa bude schovávať medzi deväťdesiatimi ôsmimi súrodencami. Zabávajte sa a hľadajte rozdiely medzi Fliačikom a ostatnými šteniatkami pomocou hviezdania, tleskania a iných zábaviek!

**GRÁCOVÁ, Silvia
Šťastie takmer na dosah. - Bratislava,
Marenčin PT 2023. - 158 s.**

Príbeh lásky, ktorá k sebe nečakane zvedie dvoch ľudí. Lásky, ktorá neplánovane spojí mladé dievča a staršieho muža. Príbeh plný nehy a vášne, rozdielných túžob, rozličných životných období, žiarlivosti, strachu zo straty, plný nevery a bolesti, ale hlavne lásky. Taký je príbeh Anny a Luka.

V priebehu svojho výskumu a lekárskej praxe britský lekár Tim Spector zistil, že existuje až šokujúco málo dôkazov týkajúcich sa našich najhlbšie zakorenených predstáv o jedle.

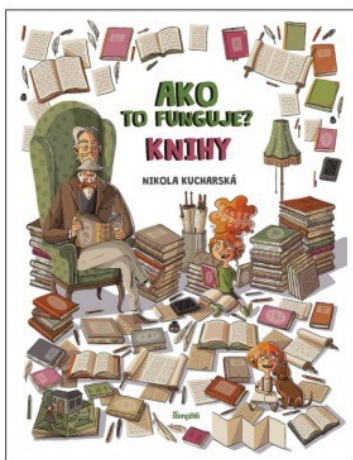
Je soľ naozaj taká škodlivá, ako sa o nej tvrdí? Sú ryby zdravé? A čo káva, červené mäso či nasýtené tuky? Môžu sa tehotné ženy spoľahnúť na rady svojho gynekológa o tom, čo majú jesť? Má bezlepková strava vôbec nejaké výhody? Čo vlastne vedia lekári o výžive?...

V dvadsiatich troch krátkych kapitolách sa Tim Spector rozhodol zbúrať mýty o jedle a zároveň odhaliť, prečo sú takmer všetky tvrdenia o ňom nesprávne...

**SPECTOR, Tim : Čo naozaj jeme?
Pravda a mýty o jedle. -
Bratislava : N Press,
2023. - 271 s.**

**KUHARSKÁ, Nikola
Ako funguje? Knihy. - Bratislava :
Ikar - Stonožka
2023. - nestr.**

Zábavná kniha o tom, ako vznikajú knihy. Kláru fascinuje okolitý svet. Chce vedieť, ako sa tvoria knihy. A v budúcnosti by sa rada stala knihovníčkou alebo spisovateľkou. Každú voľnú chvíľu venuje získavaniu poznatkov. Pomáha jej dedko, ktorý svojimi zábavnými kresbami trpezlivo odpovedá na vnučkinu otázky. Dá sa napísať román pomocou uzlíkov na šnúrkach? Čím sa líši papyrus od pergamentu? Ako vyzerala práca v stredovekom skriptóriu? Prečo sa kniha zalamuje a čo je layout? Z čoho sa voľakedy vyrábala papier a čo používame na jeho výrobu dnes? Čím sa zaoberá literárny agent? Čo je to pagína, serif alebo kurzíva? Veľký formát, vtipné, zároveň však názorné a detailné ilustrácie, učenie spojené s hrou a humorom – to sú len niektoré z predností tejto nezvyčajnej knihy o knihách. Pre čitateľov od 6 rokov.

Nadežda Mičáková

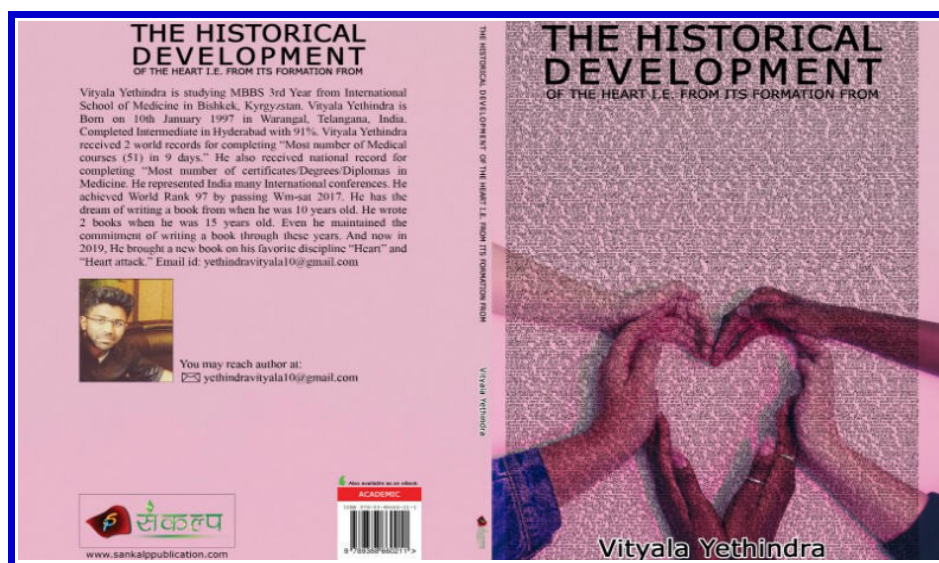
Knihovnícke všeličo

Kniha, knižnica, ľudia okolo kníh a knihovníci patria už po stáročia neodmysliteľne k sebe. A o tom je aj táto rubrika v našom časopise, v ktorej uverejňujeme zaujímavosti, postrehy, informácie, tipy, inšpirácie, rozhovory, kuriozity z domova a zo sveta, týkajúce sa písaného slova, sveta kníh, knižníc a ľudí spojených s nimi. A keďže tento proces poznávania nikdy nekončí, aj kúzlo poznávania trvá a naďalej láka...

Svet kníh skrýva množstvo zaujímavostí

Najdlhší názov knihy

Počet slov najdlhšej vety v literatúre už poznáte, koľko slov však obsahuje najdlhší nadpis knihy? V roku 2019 si istá Vityala Yethindra povedala, že pre názov svojej knihy použije až **3 777 slov**. Po jeho prečítaní budete mať tú najzložitejšiu časť knihy pravdepodobne za sebou.

Najviac alternatívnych koncov

Koľkokrát ste si povedali po prečítaní nejakej knihy, že mohla skončiť aj inak? To isté si pravdepodobne pri písaní svojho diela povedala aj Sybil Wettasinghe, ktorej detská knižka s názvom Wonder Crysal, obsahuje až **1 250 alternatívnych koncov**. Každý z nich vytvorili deti naprieč Srí Lankou a aj vďaka nim tak môžete zažiť každý deň iný koniec toho istého príbehu.

Kniha viazaná v ľudskej koži

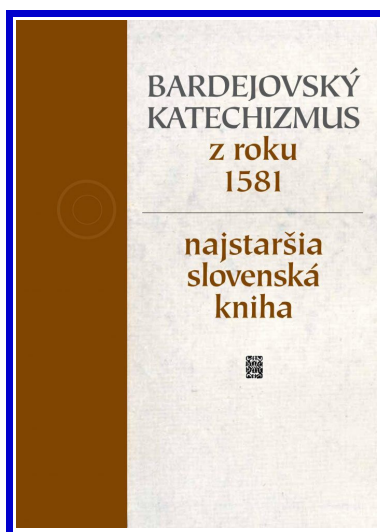
Za jednu z najväčších bizarností knižného sveta by sme mohli považovať knihu viazanú v ľudskej koži, ktorá sa nachádza v Harvardskej knižnici od roku 1934. Na obal knihy s názvom *Des destineés de l'ame* použil jej autor Arsene Houssay pravdepodobne kožu duševne chorej ženy, ktorá umrela na mozgovocievnu príhodu. Aj keď v 19. storočí bolo používanie ľudskej kože popravených osôb na väzby celkom bežné, v tomto prípade ide o celosvetový unikát.

Román bez jediného E

Jeho meno obsahuje až tri samohlásky e, avšak jeho román ani jednu. V roku 1939 napísal Ernest Vincet román *Gadsby*, ktorého zaujímavosťou je absolútna neprítomnosť samohlásky e.

Prvá slovenská tlačaná kniha

V našom výbere samozrejme nemôžeme vynechať ani domáce unikáty. Jedným z nich je určite aj kniha **Bardejovský katechizmus z roku 1581** – prvá tlačaná slovenská kniha. Tento unikát vytlačil v Bardejove v roku 1581 tlačiar Dávid Gutgesel ako jediné vydanie v slovenskom jazyku.

Najdrahšia slovenská kniha

Pri cenovke najdrahšej slovenskej knihy by mohol mať nejeden pocit, že kupuje nové auto. Veď **8 500 €** nie je asi úplne štandardná cena pre akúkoľvek knižnú publikáciu. Limitovaný počet kusov, exkluzívne fotografické spracovanie a titul najdrahšej slovenskej knihy si vyslúžila 3 dielna edícia *Sixtínska kaplnka*. V cene je okrem troch výtlačkov zahrnutá aj súkromná skupinová prehliadka *Sixtínskej kaplnky* s odborným výkladom zástupcu vatikánskeho múzea a to mimo bežných otváracích hodín. Každá kniha obsahuje 254 plnofarebných strán a spolu vážia 30 kilogramov. Svet kníh môže byť nekonečnou studnicou poznania. Stačí sa len do neho ponoriť.

Zdroj: <https://mojakultura.sk/svet-knih-skryva-mnozstvo-zaujímavosti/>

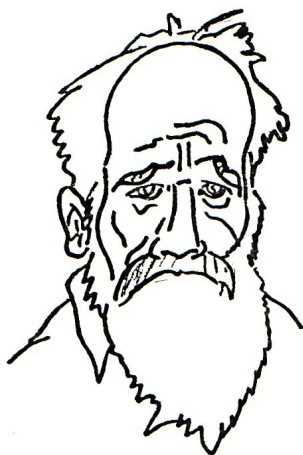
Úsmevy osobností

„Stratený je deň nášho života,
keď sme sa nezasmiali“
S. Chamfort

Úsmev možno pokladať za najkrajší výraz na ľudskej tvári. Zbližuje, robí svet krajším a každý ho má iný. Slávni ľudia sa nám zdajú takmer dokonalí, zdá sa, že sa okamžite stali slávnymi, alebo sa nevedia dostať do vtipných a smiešnych situácií. Ale v skutočnosti sú to tí istí ľudia, ako všetci ostatní. Nie všetci hneď pochopili, v čom presne sú talentovaní, a niektorí sa hneď nedočkali uznania. Keď čítame o nich zaujímavé príbehy, začneme s nimi zaobchádzať nielen ako so špeciálnymi osobnosťami, ale aj ako s ľuďmi, ktorí sa môžu myliť, dostať sa do smiešnych situácií a dosiahnuť svoje ciele. Vybrali sme niekoľko úsmevných príbehov zo života slávnych svetových spisovateľov.

Hovorí sa, že k **Bernardovi Shawovi** prišla raz istá krásavica, ktorá mu ponúkla svoju ruku s jednoduchým odôvodnením:

- Naše deti, majstre, budú krásne po mne a múdre po vás!
- A čo potom, madam, ak to bude práve naopak?

V starobe bol Shaw čoraz chudší. Na oslavy svojich deväťdesiatych narodenín v divadle sa mu nechcelo prísť, a tak zhromaždeným poslal lístok: „Som už taký tenký, že moju neprítomnosť ani nezbádajte.“

Pred smrťou doplnil Bernard Shaw svoj testament týmto vyhlásením: Slávnostne zakazujem používať svoje knihy ako povinné čítanie na školách! Moje knihy nesmú slúžiť ako nástroj na súžovanie mladých čitateľov!

Shaw mal vraj často ťažkosti s čiarkami. Preto raz priniesol do vydavateľstva rukopis, na konci ktorého boli samé čiarky a pod nimi poznámka:

- Prosím láskavého čitateľa, aby si chýbajúce čiarky doplnil z tejto zásoby!

Shaw na otázku, prečo nechce ísť do Spojených štátov amerických, povedal:

- Vrávia o mne, že som majstrom irónie. Ale pohľad na vašu Sochu slobody, to je aj pre mňa trochu prisilné.

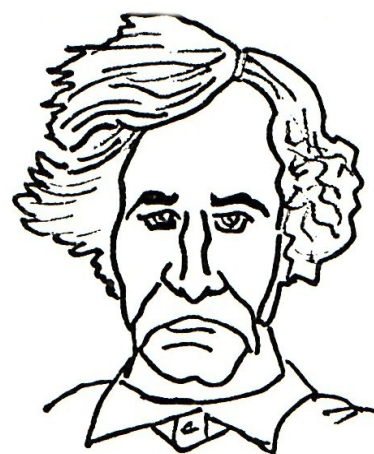
Shaw nerád chodieval na návštevy. Napriek tomu ho ľudia o to žiadali.

- Mohli by ste prísť k nám zajtra na návštevu? - pozývala ho raz manželka riaditeľa banky.
- Žiaľ, nemôžem, - vyhovárał sa Shaw. - Na zajtra som už pozvaný do inej rodiny.
- A pozajtra?
- Pozajtra zase mám pozvaných hostí ja.
- Hádám by sme sa teda mohli potešiť vašej návšteve v nedeľu o dva týždne?
- Vtedy to, žiaľ, tiež nebude možné, lebo budem musieť byť na pohrebe svokry.

[illegible]

Mark Twain dostával denne záplavy listov s najnemožnejšími otázkami. Raz mu poslal mladý básnik svoje verše a pýtal sa, koľko rýb by mal denne zjesť, aby fosfor z nich posilnil jeho mozog a umožnil mu dosiahnuť spisovateľský úspech. Mark Twain mu odpovedal:

- Aspoň dve veľryby denne.

Raz si Twain zašiel na večeru do hostinca a objednal si párky s chrenom. Len čo sa s chuťou pustil do jedla, našiel v párkoch kúsok dreva. Nahneval sa, zavolał čašníka a rozhorčene povedal:

- Počúvajte, nevadí mi, že v týchto párkoch je mäso zo psa, ale ak si myslíte, že ho zjem aj s budú, tak sa mýlite!

Twain poslal raz ženu k susedovi s prosbou o požičanie akejsi knihy. Sused sa vyhovoril, že knihy z domu zásadne nepožičiava. Ak vraj pán Twain chce, nech si príde knihu prečítať k nemu. Čoskoro na to však potreboval sused stroj na strihanie tráv a spisovateľ mu odkázal:

- Povedzte mu, že stroj rád požičiam, ale že musí prísť sem a tu na moje záhrade môže strihať trávu tak dlho ako len bude chcieť.

- Takého somára, ako ste vy, som ešte nevidel - zvolal ktosi v hádke s Twainom.
- To bude asi preto, - odvetil Twain, - že máte veľký odpor k zrkadlám.

[illegible]

Použitá literatúra:

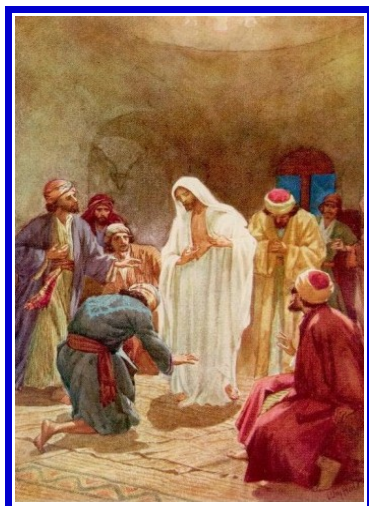
Mičáková, Nadežda : Humorne o knihách, knižniciach a ľudoch okolo kníh. Svidník : Okresná knižnica Svidník, 1993. 35 s. ISBN 80-85147-11-4 .- Poznámka: ilustrácie Ján Halčík

<http://juraipolacek.blogspot.com/2015/10/vtipy.html>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

TOMÁŠ – NEVERIACI TOMÁŠ

Tomáš – Neveriaci Tomáš – kto neverí ani tomu, čo je očividné, čo aj iní uznávajú; kto o všetkom pochybuje, kto chce všetko sám zistiť, o všetkom sa sám presvedčiť. Tomáš zvaný Didymos alebo Dvojča, jeden z dvanástich apoštolov. Podľa Jana, Tomáš nebol so svojimi spoločníkmi apoštolmi, keď sa im objavil Ježiš po zmŕtvychvstaní a ukázal svoje rany. Povedali Tomášovi, čo videli, ale ten im odmietol uveriť, pokiaľ to sám neuvidí. Neskôr, keď bol medzi apoštolmi aj Tomáš, Ježiš mu ukázal svoje rany a dovolil mu vložiť ruku do svojho boku, aby rozptýlil jeho pochybnosti. Tomáš uveril a uznal Ježiša za Boha.

Zdroj: <https://eobchod.ssv.sk/eshop/pozdrav-neveriaci-tomas/p-1346344.xhtml> obrázok

TRINÁSTY APOŠTOL

Trinásty apoštol – zbytočný človek (napr. v spoločnosti).

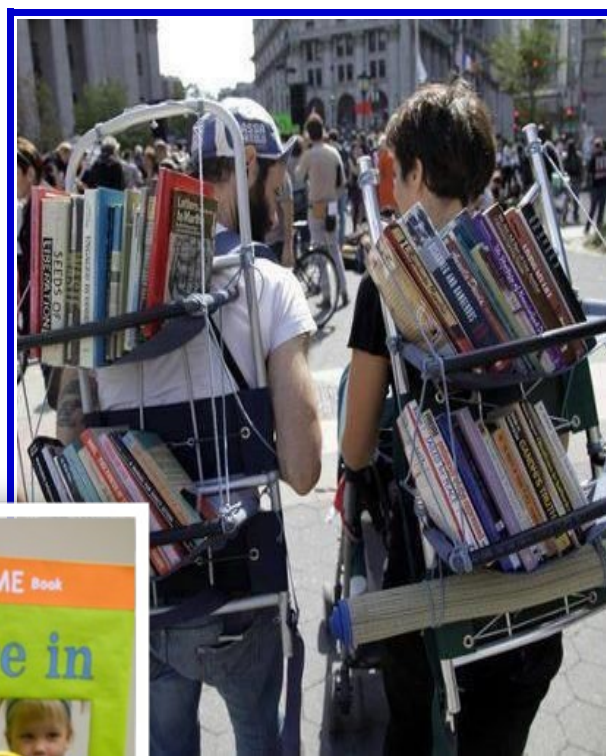
Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Apo%C5%A1tol> - obrázok

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia*. Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Ked' miluješ knihy...

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

						8		
						2		
	4				3	5		6
9	2	4	3		5			
5					7			
			2					
	3		7		4			2
	6		9	5			1	
1					6			4

	2							9
		5			6			4
	4	9	2		5			6
8						5		
		7	6					2
2					4			
7					2			1
		4			9			8
			1		7			

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882192. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Nadežda Mičáková, Bc. Ľudmila Priputníková**